

Startprosent, oppdretter og løpspremier for norskfødte varmblods og kaldblodshester i Norge.

Publisert i Trav og Galopp Nytt 31.oktober 2019

Er du oppdretter av en kaldblods starthest fikk du i gjennomsnitt 7071 kr i oppdretterpenger i 2018(13,4%). Er du oppdretter av en varmblodshest fikk du 10191 kr(17,2%). Hvis du eier en kaldblods starthest tjente du 52668 kr i 2018. Hvis du derimot eier en varmblods starthest tjente du 59168 kr. I tillegg er startprosenten høyere for varmblodshestene, karrieren sett under ett. Dette er en forskjell som er vanskelig å forstå.

Jeg vil med dette forsøke å beskrive de økonomiske mulighetene som ligger i å være oppdretter og eier av norskfødte hester. Som dere alle vet er det dyrt å eie

travhest for det store flertall. Noen få kan være heldig å begrense sitt tap mens en bitteliten andel er så heldig at hesteholdet til tider kan generere et overskudd. Forskjellsbehandlingen mellom varm og kaldblods er dog påfallende. Foreningen har påpekt dette gjentatte ganger ovenfor DNT. Det kan virke som om noe er på gang i "fordelingspolitikken". Det er på høy tid!

Startprosent i et 10års perspektiv

Startprosenten for rasene varierer. Grovt sett kan vi si at varmblodshesten kommer tidligere til start og tjener sine penger tidligere i karrieren. Det er en tydelig trend at det er en økende startprosent for varmblodshesten innenfor perioden. Det er ikke tydelig for kaldblodshesten. De siste 10 årene har ca 40% av kaldblodshestene kommet til start innen 4 års sesongen er over. For varmblodshesten er tallet over 55%.

Oppdretterpenger

Forskjellen mellom varm og kaldblodshestene med tanke på oppdretterpenger illustreres i følgende tabell.

Tabell 2: Fordeling oppdretterpremier totalt samt pr norskfødt starthest:

År	Oppdr/varm	Oppdr/kald	Oppdr pr starthest/varm	Oppdr pr starthest/kald
2009	10541377kr	14269091kr	5265kr (2002)	6834kr (2088)
2010	14839151kr	13806498kr	7709kr (1925)	6606kr (2090)
2011	15607141kr	14053083kr	7930kr (1968)	6734kr (2087)
2012	15802963kr	14347272kr	7981kr (1980)	6891kr (2082)
2013	16539116kr	15131846kr	8587kr (1926)	7458kr (2029)
2014	14188458kr	12426305kr	7503kr (1891)	6379kr (1948)
2015	14508905kr	13173114kr	7877kr (1842)	6865kr (1919)
2016	13995975kr	11483333kr	8104kr (1727)	6157kr (1865)
2017	15965942kr	13122343kr	9606kr (1662)	7405kr (1772)
2018	16183967kr	12140924kr	10191kr (1588)	7071kr (1717)

Kilde: Travsport.no

Tallene i parentes er antall norskfødte og norskregistrerte starthester(helnorske) som har fått utbetalt oppdretterpengene. Det kan være en liten feilmargin da noen norskfødte hester er utenlandsregistrert. Dette vil ikke endre totalbilde.

Man ser at det skjedde en markant endring i 2010. Derfra og fram til i dag har forskjellen bare økt. **I 2018 fikk varmblodsoppdretteren 17,2% av det hesten sprang inn i oppdretterpenger. Kaldblodsoppdretteren fikk 13,4%.**

Løpspremier

Tabell 4: Løpspremier fordelt pr rase norskfødt samt pr starthest:

År	Løpspremier varm(No)	Løpspremier kald(No)	Premier pr starthest varm(helnorsk)	Premier pr starthest kald(helnorsk)
2009	78916800kr	97265590kr	39419kr (2002)	46583kr (2088)
2010	78418700kr	95837900kr	40737kr (1925)	45855kr (2090)
2011	80645450kr	96901850kr	40978kr (1968)	46431kr (2087)
2012	81286700kr	94944100kr	41054kr (1980)	45602kr (2082)
2013	81984400kr	97768950kr	42567kr (1926)	48186kr (2029)
2014	78714100kr	87658700kr	41625kr (1891)	44999kr (1948)
2015	81498800kr	87146500kr	44245kr (1842)	45412kr (1919)
2016	81646250kr	87387150kr	47276kr (1727)	46856kr (1865)
2017	88480000kr	92962750kr	53237kr (1662)	52462kr (1772)
2018	93958950kr	90431700kr	59168kr (1588)	52668kr (1717)

Kilde: Travsport.no

Kaldblodshesten tjente mer pr starthest fram til 2016, men etter det har varmblodshesten passert kaldblodshesten. Dette til tross for at den er lettere å få til start og produserer færre spilleløp. Forskjellen er i 2018 på hele 6500kr pr starthest.

Jeg prøver meg på en oppsummering så langt:

-Kaldblodshesten tjener mindre penger enn varmblodshesten.

-Kaldblodshesten tjener pengene sine senere i karrieren og netto utgifter blir høyere(diesel/havrepenger).

-Kalblodsoppdretteren får mindre i oppdretterpenger enn varmbloodsoppdretteren.

-Det er vanskeligere å få til en kaldblods starthest.

Bakgrunnen for forskjellen er den politikken som er ført fra 2009 fram til i dag. Mye skjedde i forbindelse med vedtaket om "varmbloodspakka" i 2009. Det er ingen tvil om at dette vedtaket styrket kvaliteten på varmbloodsavlen og det er jeg glad for. Det er nå en annen tid og mye har endret seg. Kaldblodshesten har utfordringer som krever en tilsvarende pakke. Den må tilføres ressurser. Hovedproblemet ligger i at kaldblodshesten, på verdensbasis, er en liten populasjon. Blir den mindre vil vi få et stadig høyere innavlstrykk. Det haster med å øke antall fødte individer. Dette krever stimulans i form av midler.

DNT har et spesielt ansvar for kaldblodshesten som særnorsk hesterase. Det er et myndighetsansvar å ta vare på rasen. Det ansvaret er delegert til DNT. Tar DNT dette ansvaret på alvor? **Etter min mening må man nå vise myndighetene at man vil tilgodese kaldblodshesten med likeverdige økonomiske vilkår som varmbloodshesten. Jeg tror det vil styrke vår posisjon i diskusjonen om hestesportens vilkår, tapsgrenser og totalisatoravgift.**

I Norge har vi to travraser. Det er bred politisk enighet i at vi ønsker å fortsette med to raser. Vi kommer allikevel ikke fra at de, til en viss grad, står i konkurranse mot hverandre. Derfor er det nødvendig med like konkurransevilkår. Det har vi ikke i dag. Det rammer kaldblodshesten. Veikle Balder har nå påpekt dette faktum gjentatte ganger uten at det har ført fram. Vi krever nå tiltak og likeverdige vilkår.

Hvordan skal man beregne hvor mye penger som skal tilføres hver rase for at forutsetningene for oppdrettere og hesteeiere skal være likeverdige for de to rasene? **Svaret på dette er at det må tilføres like mange kroner pr norskfødte travhest uavhengig av rase.** Slik er det ikke i dag.

For Veikle Balder er prinsippet om likeverdighet for traverrasene ufravikelig!

Mvh

Fredrik Eng/Leder i Veikle Balder